

Сидор Г. В., к. е. н., доцент
доцент кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін
Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу
Тернопільського національного економічного університету
sidor.gal@ukr.net

БАНКІВСЬКІ ІННОВАЦІЇ

Протягом тривалого періоду банки були захищені від зовнішньої конкуренції, однак у зв'язку з тенденціями, що простежуються на ринку банківських послуг останніми роками, вони змушені шукати нові результативні шляхи зміцнення конкурентної позиції, зокрема забезпечення інноваційного розвитку. Оскільки на ринку банківських послуг конкуренція висока, то своєчасне впровадження інноваційних рішень буде вагомим елементом конкурентної боротьби.

Банківська система створює передумови для розширеного відтворення економіки, регулює потоки грошових коштів, забезпечує результативний розвиток і функціонування усіх галузей вітчизняної економіки, зокрема банківської справи, саме тому, з нашої точки зору, питання підвищення інноваційного потенціалу банківської системи є актуальним.

Тематиці банківських інновацій присвячені наукові праці багатьох українських вчених, а саме: О. В. Золотарьова [1], М. С. Рахман [2] та ін. Серед зарубіжних науковців це питання розкривали такі економісти, як: С. М. Skinner [5] та ін.

Крім вищевказаних, цю тему розглянуто в дослідженнях автора роботи – Г. В. Сидор [3; 4]. Незважаючи на наявність наукових розвідок щодо цього питання, окремі теоретичні аспекти вивчення банківської інновації розкриті недостатньо, тому виникає потреба в проведенні додаткових наукових пошуків.

Враховуючи специфіку функціонування вітчизняних банків як особливих ринкових інститутів, вважаємо, що під поняттям банківських інновацій слід

розуміти сукупність результативних дій щодо впровадження інновацій, спрямованих на більш дієве задоволення потреб клієнтів банку та підвищення ефективності його діяльності. Водночас головною метою інноваційної діяльності слід вважати загальну гармонізацію інтересів споживачів банківських послуг, банку в межах створення продуктів і послуг з якістю і цінністю вищою, аніж у конкурентів. Таким чином, першочергове завдання банку – прагнення завоювати, а головне втримати потенційних клієнтів.

Вагомим аспектом у дослідженні поняття «банківська інновація» є те, що, як будь-яке нове явище, воно залежить від часового фактору. Час є категорією життя будь-якого явища, в т. ч. економічного, та водночас виступає важелем перемоги й стимулом розвитку в конкурентній боротьбі. Банк, який зумів першим застосувати свою інновацію і зайняти відповідну нішу на ринку банківських послуг, швидко виробить собі імідж, з яким конкурентам буде важко боротися. Згодом будь-яке нове явище перетворюється на традиційне та масове. Таким чином, банківська інновація є функцією часу і тому діє, тобто має свій очікуваний результат, лише у межах часу, який визначений початком і кінцем життєвого циклу цієї інновації. Це важливо для розуміння того, що банківською інновацією не варто вважати певні банківські продукти або операції, які є новими лише для цього банку, але вже давно реалізовані в інших банківських установах. Не варто до банківських інновацій відносити незначні трансформації, що не змінюють суті банківського продукту або операції, наприклад зміни щодо умов кредитування, щодо процентних ставок за депозитами і кредитами тощо.

Банківська інновація загалом – це підсумок новаторської діяльності банків, результатом якої є нова послуга, технологія чи продукт. Така діяльність приводить до реорганізації бізнес-процесів і створення нових ресурсів, що підвищує стратегічні переваги банку.

На теоретичному рівні доведено, що інноваційний процес у банку, який пов'язаний зі створенням, освоєнням і поширенням інновацій, охоплює всі сторони діяльності банку: від розроблення ідеї до її реалізації на практиці.

Розроблення банківських інноваційних продуктів має певні особливості. Банк може використовувати декілька варіантів: розробити повністю новий невідомий для ринку продукт; створити новий для банку, однак уже відомий для ринку продукт; удосконалити наявний продукт. Принципово новий продукт може не одразу принести банкові прибуток, але, з нашої точки зору, сприятиме підвищенню позитивного іміджу банку, нарощуванню банківської технології.

З огляду на вищесказане можна зробити висновки, що інноваційність – це своєрідний «двигун» розвитку банківського сектору, оскільки формує стратегічно важливі напрями діяльності вітчизняних банків. Таким чином банківська інновація як сфера діяльності активно розвивається. Однак те, що мало інноваційний характер декілька років тому, зараз набуло масового, всеохопного характеру. З огляду на це важливо тримати руку на пульсі нових ідей та винаходів, які у вітчизняній практиці є маловідомими, проте вже використовуються закордонними банківськими установами.

Ми стверджуємо, що у майбутньому домінантну роль відіграватимуть інновації соціальні. Вітчизняним банкам доведеться вчитися ставити своїх клієнтів на перше місце і налагоджувати з ними більш тісні й довготривалі взаємозв'язки.

Список використаної літератури

1. Золотарьова О. В., Чекал А. А. Інноваційні банківські продукти та специфіка їх упровадження в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. 2016. Вип. 16. С. 112–115.

2. Рахман М. С., Мангушев Д. В. Маркетингова інновація як засіб вдосконалення банківських послуг України. Вісник Харківського Національного Університету ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Економічна. 2016. Вип. 90. С. 51–63.

3. Сидор Г. В., Андрусів У. Я., Давидовська Г. І. Інновації у діяльності банку. Інноваційні банківські технології та сучасні форми грошей : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. студ., аспір. і молод. учених, (м. Київ, 05 квіт.

2018 р.). Київ, 2018. С. 97–99.

4. Сидор Г. В., Андрусів У. Я., Давидовська Г. І. Криптовалюта – гроші майбутнього. Актуальні проблеми економіки та управління в епоху глобальних викликів і загроз : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Дніпро, 26–27 квіт. 2018 р.). в 2-х томах. Т. 2. Дніпро, 2018. С. 304–306.

5. Skinner C. M. The biggest innovations in retail banking. The Financer. 2017. Available at: <https://thefinanser.com/2017/01/biggest-innovations-retail-banking-research.html/>